

00

Uitgangspunten

Dit stappenplan integreert de Vlaamse toetsen in de algemene kwaliteitswerking van de school, conform de kwaliteitsverwachtingen van het OK (o.a. BL1, K1-K3).

Het document is geïnspireerd op het beleidsmodel van Vanhoof:

- Beleidsvoorbereiding (Plan)
- Beleidsbepaling (Plan)
- Beleidsuitvoering (Do)
- Beleidsevaluatie (Check + Act)

Wie aanvullende informatie zoekt, kan hiervoor terecht op de [Pro-site](#) en in de e-cursussen van de overheid ([Schoolfeedback raadplegen en begrijpen](#) en [Schoolfeedback inzetten voor schoolontwikkeling](#)). Je zal in dit document verwijzingen naar de verschillende sites terugvinden zodat je er gericht informatie kan opzoeken.

Dit is een overzichtelijk en gebruiksvriendelijk instrument, specifiek ontworpen voor beleidsteams. Als pedagogische begeleiding nemen we hierbij een ondersteunende rol op. We helpen je tijdens dit proces dan ook graag als begeleider of kritische vriend.

• Visie

Duiding

Je **pedagogisch project** en je **visieteksten** geven richting aan het schoolmaken. Ze geven een beeld van het onderwijs dat je op je school wil realiseren en vormen zo een gemeenschappelijk uitgangspunt voor het hele team.

Concreet

Aan welke **beleidsdomeinen** (vanuit de kwaliteitsverwachtingen van het OK) van onze schoolwerking kunnen we de **Vlaamse toetsen** linken?

Voorbeelden:

- kwaliteitsvol onderwijs
- geïntegreerde leerlingenbegeleiding/GOK-werking
- vakgroepwerking
- evaluatiebeleid
- taalbeleid
- brede basiszorg/verhoogde zorg
- ...

Welke visie hebben we op de gekozen beleidsdomeinen?

Welke elementen uit deze visieteksten zijn relevant binnen de context van de Vlaamse toetsen?

Noteer krachtlijnen uit het pedagogisch project en/of de gekozen beleidsvisies die linken met de Vlaamse toetsen.

Inspiratie

E-cursus 'Schoolfeedback inzetten voor schoolontwikkeling'

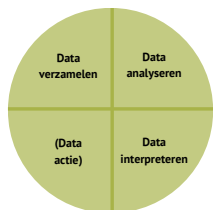
Gebruik je het **ROK** als basis voor je beleidsplannen? Weet dat je de Vlaamse toetsen kan linken aan **verschillende rubrieken**. In de e-cursus vind je volgende voorbeelden: 'het streven naar gewenste leerresultaten bij leerlingen' en 'opvolging van vooruitgang van leerlingen'.

• Data

Duiding

Bepaalde variabelen zal je op schoolniveau **monitoren** om **knipperlichten** te detecteren. De Vlaamse toetsen zijn hierbij ook een bron. Daarnaast zijn er ook andere data die jou zinvolle informatie kunnen verschaffen over de onderwijskwaliteit op jouw school. Door het voeren van een **onderzoek** kan je hier zicht op krijgen.

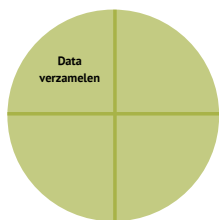

Het is belangrijk om op een correcte manier met deze data om te gaan. Hierbij volg je een aantal stappen. Eerst **verzamel** je de data. Vervolgens **analyseer** je deze (o.a. beschrijven). Ten slotte ga je de data **interpreteren**. In deze fase zoek je mogelijke verklaringen en ga je deze aftoetsen. Hiervoor kan je eventueel een **onderzoek** doen en andere data in kaart brengen. De **actiefase** komt later in dit stappenplan aan bod.

Concreet

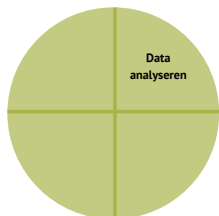
1) Welke data kan je verzamelen om de schoolfeedback van de Vlaamse toetsen in een breder perspectief te plaatsen?

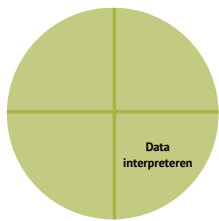
- **onderwijsleerpraktijk (bv. via vakgroepen):**
 - schooleigen resultaten van leerlingen (bv. via Skore)
 - resultaten Diataal
 - aanpak basisgeletterdheid
 - ...
- **leerlingenbegeleiding (bv. via cel leerlingenbegeleiding):**
 - onderwijsloopbaan (bv. attesteringen, heroriënteringen, retentiviteit...)
 - leerlingenkenmerken (bv. GOK/OKI, nationaliteiten...)
 - (problematische) afwezigheden
 - ...
- ...

2) In een volgende fase analyseren we de verzamelde data. Ter illustratie reiken we hier aantal handvatten aan specifiek voor de analyse van de Vlaamse toetsen.

- Zijn de data betrouwbaar?
 - In welke mate zijn er factoren uit de afnamecontext waarmee rekening moet gehouden worden? (gebruik van hulpmiddelen; computer-, elektriciteits- of internetproblemen...)
- Welke thema's/doelen kwamen aan bod? Wat wordt er gemeten?
- Beschrijf volgende aspecten voor elk toetsonderdeel:
 - Het bereiken van de getoetste minimumdoelen: Hebben de leerlingen de minimumdoelen bereikt?
 - De behaalde vaardigheidsniveaus: Wat kennen en kunnen leerlingen doorgaans?
 - De vergelijking van
 - resultaten basisgeletterdheid en minimumdoelen van de school in vergelijking met Vlaanderen
 - resultaten basisgeletterdheid en minimumdoelen van de school ten opzichte van vergelijkbare instellingen
 - resultaten basisgeletterdheid en minimumdoelen van het huidige schooljaar ten opzichte van de vorige schooljaren
- Hoe stellen we de data voor op inhoudelijk niveau? Met wie ga je de data bespreken en welke invloed heeft dit op de weergave?
 - Welke groepering kiezen we? (bv. klassen, basisopties/studierichtingen, pakketten wiskunde/Nederlands, per stroom/finaliteit?)

3) Hoe kunnen we de verzamelde data (o.a. Vlaamse toetsen) in een **breder perspectief** plaatsen om ze te **interpreteren**?

We kunnen de data interpreteren door ze te bespreken op volgende overlegplatformen (triangulatie):

- vakgroepen
- werkgroepen (o.a. taalbeleid, evaluatiebeleid)
- leerlingenbegeleiding (o.a. GOK)
- beleidsteam
- leerlingen(raad)
- ouder(raad)
- ...

Tips:

- *Door de betrokkenen eerst vanuit hun intuïtie verwachtingen omtrent de resultaten te laten formuleren, geef je een aanzet tot een eerlijke zelfreflectie. Door de confrontatie met mogelijks mindere resultaten, is het minder verleidelijk om externe redenen te zoeken.*
- *Maak bewuste keuzes met betrekking tot de groepssamenstelling en de manier waarop je de interpretaties van verschillende groepen naast elkaar zal leggen.*

We kunnen de data interpreteren door na te denken over hypotheses gelinkt aan volgende thema's:

- behalen van de doelen
- taalontwikkellend lesgeven (o.a. school- en vaktaal)
- brede basiszorg en verhoogde zorg
- summatieve en formatieve evaluatie
- onderwijsloopbaanbegeleiding (inclusief GOK)
- leren en studeren (inclusief GOK)
- psychisch en sociaal functioneren (inclusief GOK)
- ...

Tips:

Voor een diepere interpretatie kunnen volgende vragen inspireren:

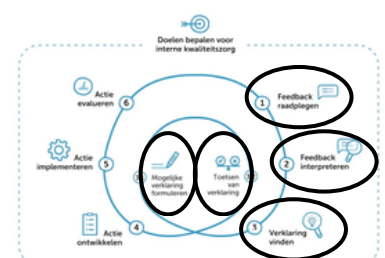
- *Wat zijn mogelijke verklaringen? Wat willen we verder onderzoeken? Verklaringen kunnen zich bijvoorbeeld situeren op het niveau van de leerlingen (bv. motivatie en stress), de klas (bv. de onderwijsaanpak, lesmethode, aantal oefenkansen voor leerlingen) of de school (bv. lerarentekort, invulling vakgroepoverleg).*
- *Wat leren we over onze onderwijsleerpraktijk en de (geïntegreerde) leerlingenbegeleiding op basis van de resultaten?*
- *Welke sterktes en/of groeikansen zien we?*
- *Waar en/of bij wie kunnen we deze verklaringen aftoetsen? Op welke manier doen we dit best? Welke indicator kiezen we hiervoor?*
- *Welke conclusies trekken we uit deze interpretatie?*

Welke pedagogische begeleider(s) nodigen we uit om ons hierbij te ondersteunen?

Inspiratie

E-cursus

- Ben je op zoek naar praktische info m.b.t. het feedbackdashboard? Maak dan gebruik van de e-cursus '**Schoolfeedback raadplegen en begrijpen**'. Je vindt er uitleg over hoe je praktisch aan de slag gaat met het feedbackdashboard, hoe de analyses achter de toetsen werken en een korte toelichting bij de verschillende onderdelen van het dashboard (eindtermen, vaardigheidsniveaus en vergelijking).
- Ben je op zoek naar een meer uitgebreide vragenlijst om de resultaten te interpreteren? Bekijk dan het onderdeel '**Feedback interpreteren**' van de e-cursus '**Schoolfeedback inzetten voor schoolontwikkeling**'. Het bevat 2 reeksen richtvragen:
 - Richtvragen om de resultaten te interpreteren binnen jouw schoolcontext.
 - Richtvragen om een gezamenlijke interpretatie van de feedback te ondersteunen.

• Prioriteren Duiding

Soms detecteer je op basis van het monitoren en het eventuele bijkomende praktijkonderzoek verschillende knipperlichten. Het is niet altijd raadzaam of haalbaar om alle thema's tegelijk op te nemen. Het is dus belangrijk om te prioriteren en een duidelijk tijdspad voorop te stellen, mogelijks over verschillende schooljaren heen. Hierbij zullen verschillende criteria een rol spelen.

Concreet

Van welke knipperlichten willen we eerst werk maken? Wat vinden we belangrijk en dringend? Waaraan werken we al op school: op welke bestaande initiatieven/beleidsprioriteiten kunnen we verderbouwen?

Tip:

De prioriteitenmatrix van Eisenhower kan je een houvast bieden om een keuze te maken.

Inspiratie

E-cursus

Wil je op een gedragen manier tot gezamenlijke besluitvorming over de doelen komen? Bekijk de tips uit Klasse rond sociocratie die je in de e-cursus vindt onder 'Doelen bepalen voor interne kwaliteitszorg' - Tools'.

• Doelen bepalen

Duiding

Als onderdeel van een kwaliteitsvolle werking vormen de doelen een belangrijke schakel voor het ontwikkelen van gelijkgerichte acties met je team. Als je de doelen op een concrete manier omschrijft (met aandacht voor de indicatoren), zal de laatste fase (evaluatie) namelijk heel gemakkelijk verlopen.

Concreet

Strategische doelen bepalen

Waarom vinden we dit knipperlicht belangrijk? Op welke manier raakt dit knipperlicht aan een kwaliteitsverwachting van het OK en/of aan de realisatie van ons pedagogisch project? Wat is het algemene thema waarbinnen dit knipperlicht zich situeert?

Vertaal dit in een strategisch doel. Het OK kan hierbij een inspirerende bron zijn.

Operationele doelen bepalen

Wat willen we concreet op onze school, bij onze leerlingen of team horen of zien? Welke zijn dus de noodzakelijke tussenstappen om dit strategisch doel te realiseren en werk te maken van het knipperlicht?

Vertaal deze stappen in één of meerdere operationele doelen. Laat je hierbij o.a. inspireren door het kwaliteitsbeeld van de door jou gekozen kwaliteitsverwachting of door andere evidence-informed hulpbronnen (bv. Leerpunt, kennisrotonde, EEF).

Indicatoren bepalen

Hoe kunnen we weten of we op de goede weg zijn? Welke parameter kan ons hiervoor een indicatie/aanwijzing geven? Wat willen we zien gebeuren? Wanneer zullen we tevreden zijn? Welke verandering in de data willen we zien?

Noteer de indicator van je operationele doel(en). Sommige operationele doelen kunnen dezelfde indicator hebben, soms zal je verschillende indicatoren moeten bepalen en opvolgen. Een indicator geeft een indicatie hoe dicht we bij ons te bereiken doel zijn gekomen.

Inspiratie

E-cursus 'Schoolfeedback inzetten voor schoolontwikkeling'

Vind je het moeilijk om doelen te formuleren? In de e-cursus ('Actie ontwikkelen - In de praktijk') vind je voorbeelden van operationele doelen voor zowel Nederlands (SO) als wiskunde (BaO).

• Actieplan Duiding

Het opstellen van een **actieplan** is zinvol omdat het helpt om **structuur, duidelijkheid** en **richting** te geven aan het realiseren van doelen. Een actieplan met een duidelijke **taakverdeling, tijdspad** en **communicatieplan** vergroot ook het verantwoordelijkheidsgevoel bij de betrokkenen en de gedragenheid van het project binnen het team.

Concreet

Welke **acties** willen we ondernemen? Op welke niveaus (leerling, leerkracht, school) situeren deze acties zich? Wie is precies betrokken? Wat hebben **actoren** nodig of kunnen ze bijdragen? Welk **tijdspad** stellen we voorop? Hoe **evalueren** we de acties/de gelopen processen? Waarom ondernemen we deze actie (dit zal helpen om het effect van je actie te kunnen inschalen)? Hoe/wanneer/wat **communiceren** we? Met welke **onderwijs- of ondersteuningsbehoefte** moeten we rekening houden bij leerlingen/leerkrachten? Hoe zorgen voor een **gedragen** realisatie van dit plan?

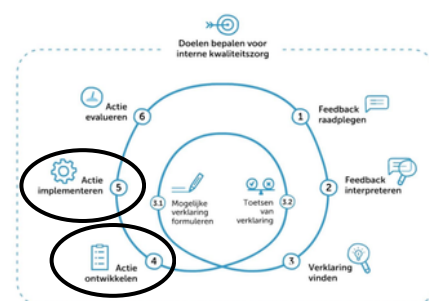

*Stel een actieplan op waarin bovenstaande elementen aan bod komen. Voer dit ontwerp volledig uit, probeer eerst op kleine schaal of probeer in kleine delen. Zet bij het uitwerken en uitvoeren van je plan maximaal in op de **pijlers van beleidsvoerend** vermogen.*

Inspiratie

KathOndVla

- Op de pro-site vind je informatie over de verschillende domeinen waarop de acties zich kunnen situeren, zowel voor leerlingenbegeleiding (o.a. M-cirkel, continuüm van zorg, samenwerking school - CLB - LSC - PBD, geïntegreerd GOK-beleid) als voor de onderwijsleerpraktijk (o.a. krachtige leeromgevingen, krachtig lesgeven/effectieve didactiek, differentiatie, taal, breed evalueren, rapporteren/feedback, GFL).
- Op zoek naar een sjabloon voor je actieplan? Dit voorbeeld van de pro-site kan je inspireren!
- Spreek zeker ook je schoolbegeleider aan om je op weg te helpen!

• Effectenmeting

Duiding

Het is belangrijk om het oorspronkelijke doel, de acties en het doorlopen proces te evalueren. Naast de beoordeling van de **hele traject**, kan je ook daadwerkelijke **effecten** of **resultaten** van een interventie, project of beleid in kaart brengen.

Concreet

Wat is het effect van onze acties? Wat leren we uit de **evolutie** van de **indicator**? Is het knipperlicht weggewerkt? In hoeverre is de oorzaak weggenomen? Wat zien we op onze school, bij onze leerlingen, leerkrachten? Voldoet onze werking aan de verwachtingen van het OK en onze visie?

Noteer wat je leert uit de evolutie van de indicator(en) met betrekking tot het realiseren van de vooropgestelde streefdoelen.

Inspiratie

E-cursus 'Schoolfeedback inzetten voor schoolontwikkeling'

- Op zoek naar een meer uitgebreide lijst met **reflectievragen**? Je vindt deze bij het luik 'Stap 6: actie evalueren'.
- Bij de '**tools**' vind je instrumenten om te reflecteren over de **samenwerking**.

• Borgen, bannen, bijsturen

Duiding

De informatie uit de algemene evaluatie stelt je in staat om **toekomstige veranderingsprocessen** in goede banen te leiden. De effectenmeting geeft je informatie over de ondernomen acties zodat je kan beslissen of het zinvol is deze acties toekomstgericht te hernemen. Dit denkproces kan ook aanleiding zijn voor het opstarten en vormgeven van een **nieuwe kwaliteitscyclus**.

Concreet

Wat nemen we mee uit het gelopen traject? Wat hebben we er uit geleerd? Welke acties zijn waardevol en willen we behouden? Welke moeten bijgestuurd worden? Welke acties hebben totaal niet bijgedragen tot het doel en willen we bannen? Welke acties kunnen we implementeren op schoolniveau? Wat nemen we hieruit mee voor andere trajecten of beleidsdomeinen? Waar ligt de kritische drempel waar we toekomstgericht over willen waken?

Start een nieuwe cyclus voor die elementen die de realisatie van een kwaliteitsvolle werking nog steeds in de weg staan. Veranker goede elementen bv. binnen de brede basiszorg.

